

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-308/14

Europos Komisija
prieš

Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — Socialinės apsaugos sistemų koordinavimas — Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 — 4 straipsnis — Vienodas požiūris naudojimosi socialinės apsaugos išmokomis srityje — Teisė gyventi šalyje — Direktyva 2004/38/EB — Nacionalinės teisės aktas, pagal kurį kitų valstybių narių piliečiams, neturintiems teisės teisėtai gyventi šalyje, atsisakoma skirti tam tikras išmokas šeimai ar mokesčio kreditą už vaiką“

Santrauka – 2016 m. birželio 14 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

1. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Sąjungos teisės normos — Materialinė taikymo sritis — Socialinės apsaugos išmokos — Sąvoka — Išmokos šeimai, skirtos iš dalies kompensuoti išlaidoms, kurių patiria vieną ar daugiau vaikų išlaikantis asmuo ir kurios skiriamos bet kuriam asmeniui jo prašymu — Mokesčio kreditas už vaiką, mokamas bet kuriam vieną ar daugiau vaikų išlaikančiam asmeniui, atsižvelgiant į kelis kriterijus, susijusius su individualia atitinkamos šeimos padėtimi — Įtraukimas*

(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 883/2004 1 straipsnio 2 punktas ir 3 straipsnio 1 dalies j punktas)

2. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Taikytini teisės aktai — Kelių valstybių nacionalinės teisės aktų taikymas vienu metu — Netaikymas — Kolizinių normų sistema — Išsamus pobūdis*

(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 3 dalies e punktas)

3. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Vienodas požiūris, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnį — Nacionalinės teisės aktas, pagal kurį socialinių išmokų mokėjimas siejamas su teisėto gyvenimo šalyje sąlyga — Netiesioginė diskriminacija — Neleistinumas — Pateisinimas — Sąlygos*

(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnis; Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38 7 straipsnis ir 14 straipsnio 2 dalis)

4. *Ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo — Įsipareigojimų neįvykdymo įrodymas — Komisijai tenkanti pareiga — Įsipareigojimų neįvykdymo įrodymų pateikimas*

(SESV 258 straipsnis)

1. Išmokos, kurios automatiškai skiriamos šeimoms, atitinkančioms tam tikrus objektyvius kriterijus, susijusius, be kita ko, su jų dydžiu, pajamomis ir turimu kapitalu, neatliekant bet kokio individualaus ir diskrecinio asmeninių poreikių vertinimo, ir kuriomis siekiama kompensuoti šeimos išlaidas, turi būti laikomos socialinio draudimo išmokomis.

Todėl „socialinio draudimo išmokomis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 3 straipsnio 1 dalies j punktą, siejamą su to paties reglamento 1 straipsnio z punktu, turi būti laikomos išmokos šeimai, skirtos, be kita ko, iš dalies kompensuoti išlaidoms, kurių patiria vieną ar daugiau vaikų išlaikantis asmuo, ir skiriamos bet kuriam asmeniui jo prašymu, taip pat bet kuriam vieną ar daugiau vaikų išlaikančiam asmeniui mokamas mokesčio kreditas už vaiką, kurio suma kinta atsižvelgiant į šeimos pajamas, išlaikomų vaikų skaičių ir kitus kriterijus, susijusius su individualia atitinkamos šeimos padėtimi.

(žr. 58-61 punktus)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 63-66, 68 punktus)

3. Priimančioji valstybė narė, kuri socialinių išmokų skyrimo tikslais reikalauja, kad kitos valstybės narės pilietis jos teritorijoje gyventų teisėtai, netiesiogiai diskriminuoja.

Siekiant pateisinti tokią netiesioginę diskriminaciją, reikia, kad ja būtų galima užtikrinti teisėto tikslo įgyvendinimą ir kad ji neviršytų to, kas būtina šiam tikslui pasiekti.

Būtinumas apsaugoti priimančiosios valstybės narės finansus iš esmės pateisina galimybę kontroliuoti gyvenimo šalyje teisėtumą tuo metu, kai socialinė išmoka skiriama visų pirma ekonomiškai neaktyviems asmenims iš kitų valstybių narių, nes toks skyrimas gali turėti pasekmių bendram pagalbos, kurią gali skirti ši valstybė, dydžiui.

Dėl teisės gyventi šalyje kriterijaus proporcingumo reikia konstatuoti, kad tai, jog nacionalinės valdžios institucijos, skirdamos atitinkamas socialines išmokas, atlieka patikrinimą, ar pareiškėjas nacionalinėje teritorijoje nėra neteisėtai, turi būti laikoma Sąjungos piliečių gyvenimo šalyje teisėtumo patikrinimo atveju pagal Direktyvos 2004/38 dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje 14 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, dėl to šis patikrinimas negali būti atliekamas sistemiškai.

Todėl tik tuo atveju, jei nacionalinės valdžios institucijos kilus abejonių atlieka patikrinimus, kurie yra būtini siekiant nustatyti, ar pareiškėjas atitinka Direktyvoje 2004/38 numatytas sąlygas, visų pirma nurodytas jos 7 straipsnyje, taigi, ar jis turi teisę teisėtai gyventi šios valstybės narės teritorijoje, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, minėtu nacionalinės teisės aktu nesukuriama pagal Reglamento Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 4 straipsnį draudžiama diskriminacija.

(žr. 76, 79–82, 84, 86 punktus)

4. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 85 punktą)